

Etica în mediul universitar: perspectiva studentului asupra celor mai importante standarde etice

Ethics in Higher Education: student's perspective on the major ethical standards

Tünde GIURGIUMAN¹, Sorin Daniel VÂTCĂ^{1*}

¹ Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj Napoca, România,

* Correspondent: sorin.vatca@usamvcluj.ro

Rezumat: *Importanța eticii și a respectării codului etic universitar reprezintă o dimensiune fundamentală în viața de student, care îi oferă acestuia o nouă perspectivă a libertății dar în același timp îl incumbă la cunoașterea și respectarea acestui cod. Împreună cu educația, proces fundamental al vieții umane, etica are un rol real în formarea studentului. Codul de etică cuprinde patru categorii de standarde majore care vor sta la baza atitudinilor, a credințelor și a comportamentelor etice ale studentului. Printre aceste elemente se numără: libertatea și autonomia personală, onestitatea și integritatea, respectul și toleranța și nu în ultimul rând responsabilitatea. Studentul, ca rezultat al mediului social, nu se va disocia de colectiv ci va deveni parte activă a mediului socio-cultural, economic, politic și va lua parte la progresul și evoluția comunității sale. În această lucrare va fi abordată perspectiva studentului asupra principalelor standarde etice și modul în care pot fi preîntâmpinate sau corectate eventualele atitudini, acțiuni sau comportamente neetice. Strategia de cercetare aleasă în acest studiu a fost una calitativă și anume s-a utilizat tehnica focus grupului, ce a avut ca și instrument de lucru ghidul de interviu. Etica ne influențează modul de gândire, deciziile, comportamentele și acțiunile noastre atât în viața personală, cât și în cea profesională iar faptul că facem parte dintr-o comunitate globală ne obligă să contribuim la binele comun alegând un stil de viață conform standardelor etice acceptate.*

Cuvinte cheie: *codul etic, standarde etice, perspectiva, comunitate globală, progres*

Citation: Giurgiuman, T. & Vâtcă, S.D. (2022). Etica în mediul universitar: perspectiva studentului asupra celor mai importante standarde etice. *Etică și Deontologie*. 2(2), 79-87
<https://doi.org/10.52744/RED.2022.02.06>

Publisher's Note: RED stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: © 2021 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Abstract: *The importance of ethics and the compliance of the university code of ethics represents a fundamental dimension in the student's life, which offers him a new perspective of freedom but at the same time it obliges him to know and respect this code. Along the education, a fundamental process of human life, ethics has a real role to play in the formation of the student. The code of ethics contains four categories of major standards that will underpin the student's attitudes, beliefs, and ethical behaviors. These elements include: freedom and personal autonomy, honesty and integrity, respect and tolerance and last but not least responsibility. The student, as a result of the social environment will not dissociate from the collective but will become an active part of the socio-cultural, economic, political environment and will take part in the progress and evolution of his community. This paper will address the student's perspective on the main ethical standards and will reveal how to prevent or correct any unethical attitudes, actions or behaviors. The chosen research strategy in this study was a qualitative one, namely the focus group technique was used and as a working tool it was used the interview guide. Ethics influences our way of thinking, our decisions, behaviors and actions in both personal and professional life and the fact that we are part of a global community forces us to contribute to the common good by choosing a lifestyle according to accepted ethical standards.*

Key words: code of ethics, ethical standards, perspective, global community, progress

1. Introducere

Azi, etica joacă un rol important în toate domeniile vieții noastre. Gândirea etică și comportamentul etic, alături de educație, proces fundamental al dezvoltării umane, au devenit importante pentru evoluția umanității în condiții optime.

Din păcate mulți ani la rând această materie nu s-a regăsit în planurile de învățământ (Perniu & all., 2021), fapt ce a dus la o incertitudine sau mai precis o necunoaștere a codurilor etice necesare unui climat sănătos. Cu certitudine putem susține rolul și importanța eticii al cărui rol este unul incontestabil cu atât mai mult în mediul universitar. Importanța cunoașterii și a respectării codului etic universitar reprezintă o dimensiune fundamentală în mediul universitar (Ivan & Slabu, 2021; Manea & Salcă Rotaru, 2019), în viața de student, care îi oferă acestuia o nouă perspectivă a libertății dar în același timp îl incumbă la cunoașterea și respectarea acestui cod.

Există o legătură directă între percepția climatului etic al unei organizații și comportamentul etic al angajaților (personal didactic, nedidactic și administrativ) (Vâtcă & all., 2021) și al studenților, dimensiune în care climatul etic poate fi privit ca un factor predictor al comportamentului etic adoptat. Ne putem gândi la etică ca la principii care ne ghidează comportamentul spre a lua cele mai bune alegeri ce contribuie la binele comun al tuturor.

Etica, privită în mod general este cea care ne ghidează în a spune adevărul, a ne respecta promisiunile, a ajuta pe cineva când acesta are nevoie. Există un cadru de etică care stă la baza vieții noastre în fiecare zi, care ne ajută să luăm decizii care creează efecte pozitive și ne îndepărtează de rezultate negative. Etica ne ghidează să

facem instituția, mediul, societatea un loc mai bun prin alegerile pentru care optăm însă aici intervin percepțiile proprii, adică modul în care fiecare din noi ajungem să filtrăm informațiile și ulterior să le aplicăm.

Cultura și moștenirea culturală pot fi transmise prin educație (Krishna, 2019), deoarece ocupația principală a omului este transmiterea cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinii de la o generație la alta. În Grecia antică, filosofi cum ar fi Socrate, Platon și Aristotel, vedeau educația ca un factor care contribuie la dezvoltarea sistemului nostru educațional, fapt rămas neschimbat până în zilele noastre, scopul educației fiind îmbunătățirea calității omenirii.

Conform autorului Crawford, H. T., (1906) idealurile nu sunt niciodată perfecte fiind determinate și limitate de gândurile și experiențele creatorilor dar sunt eficiente din punct de vedere moral deoarece sunt mărețe și încurajatoare iar valoarea unui sistem etic depinde de caracterul comunității care îl creează.

Codul de etică cuprinde patru categorii de standarde majore (Krishna, 2019) care vor sta la baza atitudinilor, a credințelor și a comportamentelor etice ale studentului. Printre aceste elemente se numără: **libertatea și autonomia personală, onestitatea și integritatea, respectul și toleranța** și nu în ultimul rând **responsabilitatea**.

Studentul, ca rezultat al mediului social, nu se va disocia de colectiv ci va deveni parte activă a mediului socio-cultural, economic, politic și va participa la progresul și evoluția comunității sale.

2. Metodologia de cercetare

În lucrarea de față ceea ce ne-am propus a fost să urmărim perspectiva studentului asupra principalelor standarde etice și modul în care pot fi preîntâmpinate sau corectate eventualele atitudini, acțiuni sau comportamente neetice. Strategia de cercetare aleasă în acest studiu a fost una calitativa și anume s-a utilizat tehnica focus grupului, ce a avut ca și instrument de lucru ghidul de interviu. Cercetarea s-a desfășurat în luna martie în cadrul USAMV Cluj-Napoca, la Facultatea de Medicină Veterinară, cercetare la care au participat un total de 48 studenți din ani diferiți.

Au fost organizate patru focus grupuri a câte 12 studenți. Interviuurile au avut o durată determinată de 1.45-2.00 ore.

Scopul pentru care s-a luat decizia aplicării metodei calitative a fost îmbunătățirea și în același timp clarificarea unor aspecte ce țin de percepția fiecăruia asupra celor mai importante standarde etice. În elaborarea ghidului de interviu ca principal instrument de lucru în focus grup, întrebările au respectat o succesiune logică, au părut spontane și au încercat să acopere obiectivele propuse.

Ghidul a cuprins un număr de opt întrebări, la care s-au adăugat întrebările suplimentare ale moderatorului, plus comentarii, discuții din partea participanților. S-a urmărit exprimarea liberă a punctului de vedere al fiecărui participant.

3. Prezentarea și interpretarea datelor

Întrebările din chestionar au vizat *percepția participanților asupra celor mai importante standarde etice:*

și au dorit să releve aspecte ce țin de luarea unor decizii etice, identificarea unor acțiuni, comportamente care contravin codului etic și modalități de prevenție sau de corectare a unor acțiuni, atitudini neetice. S-a urmărit de asemenea modul de integrare a principiilor etice din codul etic universitar în viața cotidiană.

Din răspunsurile respondenților a rezultat că:

1. Binele comun este perceput ca fiind un:

- climat adecvat desfășurării activităților didactice și nedidactice;
- interes și implicare reciprocă față de materie;
- relație deschisă profesor-student;
- bună comunicare;
- motivare, susținere și încurajare;
- respect;
- toleranță, nediscriminare;
- colegialitate;
- competiție constructivă;
- conduită decentă;
- recunoaștere obiectivă a valorilor, cunoștințelor (validare);
- libertate de exprimare;
- decizii supuse votului;
- bun simț;

- empatie;
- soluționare amiabilă a conflictelor;
- evaluare transparentă.

2. Luarea de decizii etice în viziunea respondenților înseamnă: bine pentru ambele părți, stabilirea unor priorități corecte, identificarea consecințelor, urmărilor acțiunilor întreprinse, evitarea răului produs asupra altora, cunoașterea și acceptarea legilor morale, cântărirea avantajelor și a dezavantajelor, obiectivitate, menținerea stimei de sine la un nivel bun, acțiunile mele negative să nu afecteze pe alții, gândire critică, dezvoltare personală și evoluția membrilor comunității, bunăstarea tuturor.

3. Percepția studenților asupra onestității academice constă în:

- a nu se crede mai presus de alții;
- a fi obiectiv și corect față de sine, față de cei din jur;
- să nu apeleze la metode de fraudare a examenelor (să nu copieze);
- să nu își însușească munca altora;
- comunicare deschisă;
- dezvoltarea originalității, autenticității;
- transparență;
- adevăr;
- notare obiectivă;
- valorizare profesională corectă.

4. Respectul înseamnă:

- ascultarea activă și acceptarea opiniilor diferite;
- acceptarea diferențelor (etnice, rasiale, culturale, economice, financiare, intelectuale, etc.);
- gândire critică;
- empatie;
- auto-respect;
- respectarea limitelor libertății proprii;
- respectarea principiilor fiecăruia;
- bunăvoință;
- acceptare;
- comportament civilizată.

5. Acțiuni, comportamente care contravin codului etic identificate, observate în mediul academic: (răspunsul ține de interpretarea și percepția fiecărui respondent):

- fraudare la examene;

- bullying;
- hărțuire verbală, sexuală din partea unor colegi;
- hărțuire în mediul online;
- limbaj agresiv;
- lipsa bunului simț;
- consum de substanțe ilegale;
- evaluare preferențială, neobiectivă;
- favoritisme;
- nepotism;
- discriminare.

6. Cum ar putea studentul preîntâmpina acțiunile, comportamentele și atitudinile neetice din mediul academic?

- sporirea atenției;
- evitarea contextelor care potențează comportamentul neetic;
- dezvoltarea gândirii critice;
- dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale;
- prin a da sfaturi;
- a susține pe alții;
- informarea forurilor competente din faze incipiente;
- arătarea unui dezacord clar și detașarea față de astfel de acte;
- discuții preliminare;
- sesizarea tentativelor și analizarea situațiilor cu forurile competente;
- abordare directă imediată;
- evitarea persoanelor, grupurilor predispuse actelor antisociale, neetice;
- supraveghere atentă;
- workshopuri ținute de persoane care au încălcat codul și au fost sancționate;
- discuții între colegi.

7. Cum pot fi corectate acțiunile, comportamentele și atitudinile neetice din mediul academic?

- implicarea persoanelor abilitate în a ajuta în rezolvare;
- prin asumarea propriilor decizii;
- obiectivitate;
- autocunoaștere;
- scăderea prejudecăților;
- consultarea cu forurile competente;
- conștientizare (introspecție), acceptare, schimbare;

- denunțare, sancționare;
- auto-analiză;
- discernământ;
- -consultarea periodică a codului etic;
- analizarea minuțioasă a deciziilor;
- participare la cursuri de etică;
- participare la dezbateri pe astfel de teme, voluntariate;
- educare și auto-educare;
- dezvoltarea unor obiceiuri sănătoase.

8. Ultimul item a vizat modul în care **principiile etice din codul etic universitar vor fi integrate pe viitor de către studenți în viața lor:**

- îmbunătățirea relațiilor cu partenerul de viață, familia, prietenii;
- îmbunătățirea relațiilor la locul de muncă;
- îmbunătățirea comunicării cu șefii sau angajații;
- prin afișarea unui comportament decent, integru, respectuos atât în mediul profesional cât și în cel cotidian;
- prin promovarea unor valori etice și prin modelul personal;
- prin practicarea acestor principii etice, ele în timp ajung automatisme, comportamente învățate;
- dezvoltarea unor comportamente, acțiuni, atitudini etice care vor ajuta în schimbarea în bine a propriilor valori, principii.

Ghidul de interviu a surprins menținerea unor valori etice ridicate în rândul studenților participanți. Au relevat o bună cunoaștere a codului etic și în același timp o implicare suficient de mare la viața academică. Din discuțiile libere am putut constata că sunt atenți la tot ceea ce se întâmplă în mediul lor și sunt suficient de activi pentru a se implica fie în preîntâmpinarea, fie în corectarea comportamentelor, atitudinilor sau a acțiunilor neetice. Desigur vorbim de percepții, ceea ce poate fi influențat de o serie de factori interni la nivel individual și țin de principiile și modelul comportamental propriu. Felul în care este percepută hărțuirea, discriminarea, bullyingul etc. poate fi diferită de la individ la individ dar cu siguranță ca și principiul etic este înțeles ca atare.

Responsabilitatea socială incumbă individul (sau instituția) la a acționa în beneficiul societății în general, iar societatea actuală se bazează pe drepturile omului, unde universitățile au rol fundamental în educarea cetățenilor responsabili pentru a-și lua un angajament etic față de mediul social.

4. Concluzii

Accesul și integrarea studentului în mediul universitar vine ca urmare a luării unor decizii, a asumării lor dar și a unor investiții în relații care le vor afecta în anii următori. La baza acestor decizii stau cele cinci principii etice ([www. Goshen.edu](http://www.Goshen.edu)) care le vor influența: autonomia, prevenția răului, a face bine, dreptatea și fidelitatea.

În scopul autonomiei, recunoaștem nevoia ca studentul să devină din ce în ce mai independent, să dezvolte un sentiment crescut de încredere și auto-direcție. În al doilea rând politicile de siguranță (de exemplu, standardele comunitare) sunt concepute pentru a preveni vătămarea persoanelor și a grupurilor, planuri de siguranță care sunt în vigoare pentru a răspunde situațiilor dăunătoare în cazul în care acestea apar. Viața studențească promovează modelarea pozitivă, direcția și oportunitățile de leadership.

Grupurile de studenți, cluburile și evenimentele oferă studenților oportunități de a contribui la o viață activă în campus, unde interacțiunile se încadrează în limitele echității, a dreptății și a toleranței. Înțelegem, de asemenea, că încrederea este esențială pentru dezvoltarea relațiilor. Fidelitatea se reflectă în angajamentul nostru față de confidențialitate, profesionalism și cunoaștere a abilităților și limitărilor noastre. Pentru a fi cel mai semnificativ, încrederea și confidențialitatea sunt acceptate atât de profesori, cât și de studenți atunci când apar probleme sensibile.

Universitățile prin codul etic se asigură ca și perspectivele multiculturale (Krishna, 2019) să fie respectate, diversitățile să funcționeze ca experiențe de învățare pozitive blocând orice acțiune anti-rasistă și asigurând aplicarea drepturilor omului în politicile și practicile școlare.

În concluzie, se poate afirma că educația este și un efort etic. Ființele umane au nevoie de comportament etic asigurat prin educație. Scopul educației etice este de a oferi oamenilor luarea deciziilor pe baza liberului lor arbitru. Normele pot fi predate cu ușurință dar presupun învățare și acceptare, adică manifestarea lor în viața cotidiană.

Aristotel spunea: „*A educa mintea fără a educa inima nu este deloc educație*”.

Referințe:

- Crawford, H. T., (1906). Ethical influences in University life, *International Journal of Ethics* 16 (2):145-157. Published by: The University of Chicago Press.
- Haigh M, Clifford V.A, *Integral vision: a multi-perspective approach to the recognition of graduate attributes*. Herd. 2011; 30 (5): 573-84.
- Ivan, A. S., & Slabu, E. (2021). Considerations regarding the application of ethics norms in the university didactic activity. *"Ethics and Deontology" Journal*, 1(01), 18–24. <https://doi.org/10.52744/RED.2021.01.03>
- Krishna, K.P, 2019, Importance of Ethics in Higher Education, *IRE Journals*, Volume 2 Issue 7/ ISSN: 2456-8880.
- Manea, L., Salcă Rotaru, C. M., (2019). *The Legal Regime of the Decisions of University Ethics Commissions in the Current Jurisprudential Interpretation*. Bull. Transilv. Univ. Brașov, Special Issue Series VII: Social Sciences, Law , Vol. 12, 61.
- Perniu, D., Salcă Rotaru, C. M., & Drăghici, C. (2021). Etica mediului în cursurile de Etică și integritate academică. *Revista Etică și Deontologie*, 1(2).
- Vâtcă, S. D., Dîrja, M., Salcă Rotaru, C. M., & Giurgiuman, T. (2021). Research Ethics in Universities. *"Ethics and Deontology" Journal*, 1(01), 52–59. <https://doi.org/10.52744/RED.2021.01.07>
- [http:// www. Goshen.edu/about/community/five-ethical-principles-student-life](http://www.Goshen.edu/about/community/five-ethical-principles-student-life)